

Tjänsteutlåtande

Datum 2013-04-09

Diarienummer RS 10-2013

Regionfullmäktige

Revisionsberättelser för 2012 års verksamhet

Ärendet

Revisorskollegiet har överlämnat revisionsberättelser över Västra Götalandsregionens verksamhet under år 2012. Revisorerna har tillstyrkt ansvarsfrihet för samtliga nämnder och styrelser och deras ledamöter.

Fullmäktige skall lämna en motivering till beslut om att bevilja ansvarsfrihet eller att vägra ansvarsfrihet (Kommunallagen 5 kap 25a §).

Revisorernas sammanfattande bedömning är att höga investeringsnivåer de kommande åren innebär en belastning på ekonomin. För att möta framtiden kräver regionens ekonomi en balans mellan intäkter och kostnader. För att skapa utrymme för satsningar inom framförallt hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken krävs även i fortsättningen låga nettokostnadsökningar. Det ekonomiska läget kräver att samtliga nämnder och styrelser tar ett gemensamt ansvar för att reducera kostnaderna och att höja effektiviteten. Kraftfull styrning och ledning, tydliga mål och en utvecklad samverkan är förutsättningar för att regionen ska kunna hantera de framtida utmaningarna. Särskild vikt bör läggas vid att uppnå ett överskott även år 2013, för att förebygga framtida ekonomiska svårigheter för verksamheterna.

Flera sjukhusstyrelser uppvisar kraftiga ekonomiska underskott. Trots regionfullmäktiges skarpa formuleringar i budget, är det anmärkningsvärt att några sjukhusstyrelser under en följd av år tillåtit sätta sig över fattade beslut om ekonomiska förutsättningar. Det är nödvändigt att alla styrelser och nämnder uppvisar en hög ambition för att uppfylla regionfullmäktiges krav på en ekonomi i balans och en effektiv verksamhet.

Revisorerna har riktat anmärkning mot styrelsen för NU-sjukvården och mot arkivnämnden. Revisorerna bedömer att övriga styrelser och nämnder och fullmäktigeberedningar har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Dock erinras nämnder och styrelser med negativt resultat om kravet på en ekonomi i balans.

Revisorerna har vidare bedömt att resultatet är förenligt med regionfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk

Datum 2013-04-09

Diarienummer RS 10-2013

---

hushållning. Den interna kontrollen bedöms i allt väsentligt ha varit tillräcklig. Räkenskaperna har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Revisorerna har tillstyrkt ansvarsfrihet för samtliga nämnder, styrelser, beredningar och kommittéer och deras ledamöter.

Beredning

Enligt arbetsordningen bereder **regionfullmäktiges presidium** revisionsberättelsen inför fullmäktiges beslut.

Presidiet har inhämtat förklaringar över de anmärkningar revisorerna riktat mot Styrelsen för NU-sjukvården och Arkivnämnden.

Arkivnämnden har lämnat en förklaring 25 mars 2013.

Styrelsen för NU-sjukvården har lämnat en förklaring 8 april 2013, § 23.

Därefter har **presidiet** gjort följande bedömning. Presidiet har inget att invända mot de anmärkningar som revisionen riktat mot styrelsen för NU-sjukvården och arkivnämnden. Revisorerna bedömer dock att båda styrelserna bör beviljas ansvarsfrihet och det anser presidiet vara rimligt.

Vidare påpekar revisorerna att regionstyrelsen har en väl fungerande uppsikt. Presidiet instämmer i vikten av att regionfullmäktige löpande hålls informerad om den ekonomiska utvecklingen i de nämnder och styrelser som under året uppvisar stora svårigheter att bedriva verksamheten inom de av fullmäktige beslutade ramar. Presidiet instämmer i betydelsen av återrapportering till fullmäktige.

Förslag till beslut:

1. Regionfullmäktige riktar en anmärkning mot NU-sjukvården och arkivnämnden med samma motivering som revisionen.
2. Med hänvisning till revisionsberättelserna beviljar regionfullmäktige regionstyrelsen, beredningar, övriga nämnder och styrelser samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ som regionens revisorer haft att granska, ansvarsfrihet för såväl förvaltning som räkenskaper under år 2012.

Datum 2013-04-09

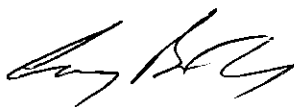
Diarienummer RS 10-2013

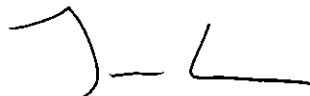
Regionfullmäktiges presidium

Kjell Nordström (S)
Ordförande

Conny Brännberg (KD)
1:e vice ordförande

Joakim Larsson (MP)
2:e vice ordförande

Sammanträde: Styrelsen för NU-sjukvården
Tid: Måndag den 8 april 2013
Plats: NÄL, kirurgklinikens konferensrum

§ 23

Förklaring över anmärkning i revisionsberättelse för Styrelsen för NU-sjukvården 2012

Dnr NU 89/2012

Ärendet

Revisorskollegiet har i revisionsberättelse 2012 riktat anmärkning mot Styrelsen för NU-sjukvården och dess enskilda ledamöter. Revisorskollegiet har bedömt att styrelsen brustit i den interna styrningen och kontrollen, då den inte i tillräcklig omfattning tillsett att verksamheten nått de mål som regionfullmäktige beslutat om.

Enligt kommunallagen 5 kap 31 § ska fullmäktige inhämta förklaringar över de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen. Styrelsen ombeds därför snarast att lämna förklaring över revisorernas anmärkning.

Förslag till yttrande daterat 2013-04-05 föreligger.

Beslut

Styrelsen för NU-sjukvården överlämnar förklaring över de anmärkningar som ges i revisorernas rapport i enlighet med bifogade yttrande daterat 2013-04-05.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Protokollsanteckning

Protokollsanteckning från Anne-Lie Sundling (KD), Anders G Högmark (M), Ulf Hanstål (M) och Roger Boström (C) enligt bilaga.

Vid protokollet

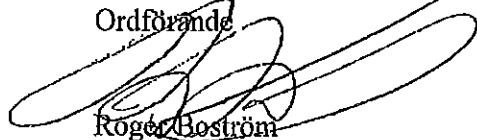
Anne Elfving
Sekreterare

Justerat 2013-04-08
Carina Åström

Styrelsen för NU-sjukvården
2013-04-08

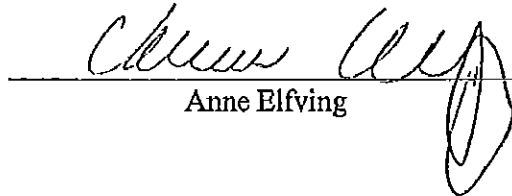

Ordförande

Roger Boström
Justerare

Rätt utdraget intygar

Anne Elfving

Expedieras till
Regionstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Datum 2013-04-05

Diarienummer NU 89/2013

Ledningskansliet

Handläggare Sven Florström

Svar till Regionfullmäktige angående revisionens "Revisionsberättelse för styrelsen för NU-sjukvården 2012"

NU-sjukvårdens styrelse har mottagit Revisionens "Revisionsberättelse för styrelsen för NU-sjukvården 2012" daterad 130327. Styrelsen har uppfattat huvudsakligen två områden där det riktas kritik mot styrelsens sätt att leda verksamheten; sent beslutade åtgärder för att bryta kostnadsutvecklingen och kortsiktighet i strategin avseende vårdplatstillgången. Efter behandling av ärendet i styrelsen vid sammanträde 130408 vill styrelsen avge följande svar.

Styrelsen finner ett tydligt samband mellan dessa två områden. En betydande del av NU-sjukvårdens ej tillåtna överskridande relateras till överbeläggningssituationen. Denna är inte nytillkommen och framgår tydligt i McKinsey-rapporten från 2011. En omedelbar åtgärd som styrelsen vidtog efter denna rapport var att öppna ytterligare en vårdavdelning som inte kunde finansieras inom budgetramen. Denna avdelning öppnade kvartal 4 2011. För att kunna hålla denna öppen samt klara sommarsituationen 2012 skedde rekrytering av personal redan sista kvartalet 2011 och första kvartalet 2012, i syfte att minska de dyra lösningarna för övertid och bemanningsföretag som förvaltningen hade. Därav följer att då ekonomin redan under slutet av 2011 krävde minskat antal anställda så beslutades istället om rekryteringar för att klara av överbeläggningssituationen, utan de mycket dyra lösningar som tidigare tillämpats. Anställningsstopp för alla administrativa tjänster fattades under april 2012 och totalt anställningsstopp förutom för läkare och psykologer infördes i maj 2012. Sommarsituationen med stort vikariebehov för att kunna bedriva medicinsk nödvändig verksamhet gjorde dock att effekten av de senare beslutet först uppstod efter sommaren.

Sedan andra halvåret 2012 har NU-sjukvården visat en positiv kostnadsutveckling där den främsta kostnadsminskningen uppstått avseende lönekostnader och bemanningsföretag.

Under de två senaste åren har medelvårdtiderna kraftigt reducerats inom all slutenvård. De stängningar av vårdplatser som genomfördes efter sommaren 2012 är relaterade till geriatrisk rehabilitering. Grunden för beslutet var att NU-sjukvården vid en nationell jämförelse haft fler vårdplatser än andra sjukhus. Rehabiliteringen av dessa tillstånd ska enligt moderna behandlingsprinciper polikliniseras och ske i patientens hemmiljö. En fortsatt hög inströmning av patienter som behövt slutenvård samt en ökad mängd kvarvarande utskrivningsklara patienter under hösten 2012 har lett till att de förkortade medelvårdtiderna och nya behandlingsformerna inte har lett till den förväntade utvecklingen med lägre beläggningsgrad.

Datum 2013-04-08

Inom område Vuxenpsykiatri har en reduktion skett i samma omfattning som föreslogs i McKinsey-rapporten. Denna har dock tidigare lagts och riktas till vårdplatser för tillstånd som i högre grad har slutenvårdats inom NU-sjukvården än i övriga regionen. Effekterna av denna förändring har varit betydligt mildare än de som uppstått för område Medicin. Slutligen har åtta vårdplatser inom område Medicin varit stängda på grund av brist på sjuksköterskor, vilket ytterligare ökat antalet överbeläggningar.

Styrelsen är självkritisk angående att den inte har noterat och protokollfört de avvikelser från den ursprungliga vårdöverenskommelsen och åtgärdsplanen för 2012 som skedde under året. I framtida kontakter mellan ägare, beställare och utförare är det viktigt med en tydlig dokumentation över beslut och överenskommelser som sker löpande under året.

NU-sjukvården arbetar med en fortsatt effektivisering av de vårdplatser som krävs för att tillgodose invånarnas behov, både genom ytterligare förkortade medelvardtider och bemanning. Tillsammans med Hälso- och Sjukvårdsnämnderna arbetar NU-sjukvården med kommunerna för att minska inströmningen till sjukhuset, minska behovet av inläggningar och minska antalet kvarliggande färdigbehandlade patienter.

Styrelsen för NU-sjukvården noterar den anmärkning som riktas mot vårt sätt att leda verksamheten under 2012 samtidigt som vi konstaterar att insatser syftande till balans mellan behov och tillgängliga resurser genomförts och ytterligare åtgärder finns beslutade. Vi kommer att intensivt medverka i det arbete som kommer att beslutas i Regionfullmäktige angående NU-sjukvårdens utveckling parallellt med en styrning för en ekonomi i balans.

Carina Åström
Ordförande
Styrelsen för NU-sjukvården

Protokollsanteckning

Anne-Lie Sundling (kd), Anders G Högmark (m), Ulf Hanstål (m), Roger Boström (c)

I anslutning till styrelsens behandling av revisorernas rapport för styrelsen för NU sjukvården 2012 vill vi undertecknade erinra om de reservationer vi avgav vid styrelsesammanträdet 16/12 2011.

I §§108 samt 109 som avsåg styrelsens behandling och beslut rörande dels "Vårdöverenskommelse 2012" dels NU-sjukvårdens verksamhetsplan och detaljbudget 2012 lämnades nedanstående reservation för att markera att vi ej ansåg det möjligt att med de budgetramar som regionfullmäktige fastställt tillgodose Vårdöverenskommelsens produktionsvolymerna inom NU sjukvården.

Reservationen

"Vid regionfullmäktiges behandling av budgeten för Västra Götalandsregionen 2012 röstades våra budgetförslag bort. Den budget och vårdöverenskommelse som NU styrelsen vid sitt sammanträde 2011-12-16 har haft att fastställa och ingå har alltså haft majoritetens snävare budgetram för hälso- och sjukvård att hålla sig till. Hade fullmäktige beslutat i enlighet med vårt budgetalternativ hade det funnits bättre möjligheter att finna en mer rimlig finansiering av den vård som vårdöverenskommelse och budget innefattar.

Vi kan därför ej tillstyrka vårdöverenskommelse och budget under sådana förutsättningar, varför vi måste reservera oss mot besluten om budget och vårdöverenskommelse för 2012"

I den revisionsrapport vi nu haft att yttra oss över i styrelsen konstaterar vi att revisorerna valt att inte redovisa några av de överväganden som de rimligtvis gjort med anledning av våra reservationer i styrelsen.

Inte minst utifrån principiella utgångspunkter enligt Kommunallagens regler och gällande praxis i VG regionen hade detta varit av värde för framtida vägledning i ansvarsfrågor och andra viktiga frågor som rör styrelsearbetet inom sjukvården inom regionen framöver.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN Vänerberg
Inkom 2013 -04- 05
Dnr RS 10-2013

2013-04-04

Dnr 81/12 39

Regionfullmäktiges presidium

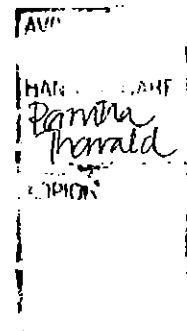
Förklaring över anmärkning i revisionsberättelse

Med anledning av att Arkivnämnden i revisionsberättelsen för 2012 blivit föremål för anmärkning överlämnas bifogade yttrande från Arkivnämndens presidium.

Enligt uppdrag

Bo Thalén

PM 2013-03-28

Arkivnämndens hantering av uppkommet underskott samt upphandling av lokalförvaltningstjänster

Underskott 2012

Årets resultat visar ett underskott på 1 263 Tkr mot ett budgeterat nollresultat. Vid uppföljningsrapport 2 skrev förvaltningen följande:

Den enskilt viktigaste anledningen till budgetavvikelsen hänför sig till det avgångsvederlag på 1 200 tkr som utbetalats under perioden till en sedan lång tid övertalig medarbetare.

Prognosen för helåret pekar på ett underskott på 485 tkr. Förvaltningen avser att arbeta på intäktsidan för att ytterligare öka intäkterna. En fortsatt utveckling med sjunkande räntor kommer även förbättra resultatet.

Nämnden beslutade vid sammanträdet den 26 september 2012, § 32, enligt följande: *Förvaltningen får i uppdrag att ytterligare intensifiera arbetet för att öka intäkterna samt visa största möjliga restriktivitet på kostnadsidan.*

Nämnden beslutar att godkänna uppföljningsrapport 2 per augusti 2012.

Den största posten i budgetavvikelsen är en engångspost, 1595 Tkr i avgångsvederlag och annan lön till en sedan 2008 övertalig medarbetare som Stadsledningskontoret och förvaltningen, trots ett omfattande och nära samarbete, inte kunnat placera i annat arbete i Göteborgs stad.

Senare av förvaltningen gjorda prognoser ändrade inte bedömningen att intäktsidan skulle förbättras då försäljningen av Visual Arkiv licenser erfarenhetsmässigt är starkast i december, varför nämnden inte ytterligare agerade. För helåret visade det sig dock i efterhand att intäkterna minskade med 600 Tkr (försäljningen av nya licenser var mycket svag). Rådande konjunkturläge var säkerligen en bidragande orsak till denna utveckling. Arkivnämnden beslöt 2012-12-05 § 54 att Visual Arkiv skulle säljas. Programmet behöver vidareutvecklas, för vilket saknas erforderliga resurser. *Om utvecklingen kunnat ske under 2012, vilket var nämndens avsikt, hade inkomsten från försäljningen väl täckt underskottet.*

Förvaltningen saknar förmåga att ta emot nya externa arkiv för förvaring och intäkterna för inhyrda arkiv har minskat med ca 600 Tkr de senaste åren. Nämnden hemställde 2012-09-26 § 33 om medel för tillbyggnad i Vänersborg. Utbyggnaden ger goda möjligheter att även förvara externt material.

Göteborgs Stads budgetriktlinjer från hösten 2011 (dnr 0842/10) anger hur den uppkomna situationen skall hanteras beträffande stadens förvaltningar. Det kan konstateras att dessa inte överensstämmer med den särreglering som finns för Arkivnämnden i reglemente/samverkansavtal (Arkivnämnden är gemensam mellan Västra Götalandsregionen och Göteborgs stad enl 3 kap 3 a § Kommunallagen). En strikt tillämpning av Göteborgs Stads riktlinjer för Arkivnämnden skulle medföra svårhanterliga avvägningar då

DN

nämnden har två huvudmäns olika prioriteringar att förhålla sig till och det finns särskilda regelverk kring t ex patientsäkerheten och rätten att ta del av allmänna handlingar som begränsar möjligheterna till snabba neddragningar i verksamheten (jfr t ex dokumentationen till tidigare vanvårdades ansökningar om skadestånd).

Samverkansavtalets § 17 C stadgar att huvudmännen årligen inom ramen för budgetprocessen skall överenskomma om kommande års bidrag. För det fall underskott trots detta uppstår skall huvudmännen enligt samverkansavtalets § 17 D reglera det uppkomna negativa kapitalet innan bokslut för det år negativt eget kapital uppstår. Likvidreglering skall därför ske senast den 31 mars. Det kan konstateras att dialogen kring budgetens storlek inte fungerat, vilket Stadsrevisionen påpekade 2003. Nämnden har sedan många år tillbaka sökt att få till stånd en dialog. Anledningen till att detta inte varit möjligt finns att söka på andra ställen än hos Arkivnämnden.

Mot denna bakgrund finner nämnden att Stadsrevisionen inte fullt ut beaktat de särskilda förutsättningar som finns för den gemensamma nämnden och dess verksamhet i de för Arkivnämnden styrande dokumenten. Nämnden finner det också angeläget påpeka att den under slutet av 2012 aktivt sökt vägar att hindra ett befarat underskott.

Regionarkivets lokalvårdstjänster

Bakgrund

Lokalerna i Göteborg har ett skalskydd som hindrar utomstående att ta sig in i såväl arkivmagasin som kontorsutrymmen. (Allmänhet/medborgare har endast tillträde till läsesalen och den yttre delen av forskarexpeditionen.) Innanför skalskyddet finns på nio av tio våningsplan både kontor och arkiv. Lokalvårdare måste ha tillgång till våningsplanen för att utföra sitt arbete.

Magasinsdörrarna, av brandsäkerhetsklass A 120, är tunga och komplicerade att låsa och kan av arbetsmiljöskäl inte öppnas/låsas manuellt upprepade gånger under arbetsdagen. I magasinerna finns tusentals hyllmeter handlingar som är hemliga enligt OSL 25 kap 1 § och 26 kap 1 § (patientjournaler, socialtjänstens akter m m). Serverhallarna kan hållas låsta, men tillträde innanför skalskyddet ökar betydligt möjligheten att ta sig in till e-depås serverar, kommunikationsutrustning m m. På Nordiska Arkivdagarna 2006 behandlades stöld hos arkiv och forskningsbibliotek, med en nyligen uppklarad stöld vid Riksarkivet i Köpenhamn som exempel. All erfarenhet visar att det är av synnerlig vikt att kunna kontrollera tillträdet. Särskild uppmärksamhet måste ägnas externa aktörer med hög personalomsättning.

Regionarkivet har anlitat samma städfirma sedan 1991. Företaget i fråga är av blygsam storlek och har i princip ingen personalomsättning. Under dessa 22 år har det aldrig förekommit några incidenter som kunnat förknippas med städfirman.

Revisionens påpekanden och förvaltningens arbete

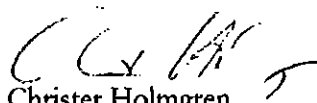
Regionarkivet har sedan Stadsrevisionen uppmärksammade oss på att städfirman saknar ramavtal arbetat med frågan. Förnyad analys identifierade fortsatt betydligt förhöjd risk för förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst om företag med stor personalomsättning skulle få tillträde till

lokalerna inom skalskyddet. Nämnden ställde sig 2011-09-28 § 44 bakom denna riskanalys. Förvaltningen har prövat alternativet skyddsobjekt. I augusti 2012 avtog Förvaltningsdomstolen vår överklagan av avslaget på ansökan om status som skyddsobjekt. För verksamheten tillämplig lagstiftning om säkerhetsklass saknas. Regionarkivet kan därmed inte ställa krav på registerkontroll.

Det kan konstateras att nämnden har motstående intressen att hantera, dels upphandling enligt LOU och Göteborgs Stads regelverk, dels arkivmyndighetens ansvar för arkivhandlingarna. Nämnden ser det som ett primärt ansvar att minimera risken för förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst. Nämnden är av den bestämda uppfattningen att den på bästa sätt har sökt att balansera de olika intressena.

Kjell Aldsten
ordförande (S)

Christer Holmgren
vice ordförande (M)

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

Regionfullmäktiges presidium

Datum 2013-03-27

Diarienummer RS 10-2013

Styrelsen för NU-sjukvården

Förklaring över anmärkning i revisionsberättelse

Revisorskollegiet har i revisionsberättelsen riktat anmärkning mot Styrelsen för NU-sjukvården och dess enskilda ledamöter. Revisorskollegiet har bedömt att styrelsen brustit i den interna styrningen och kontrollen, då den inte i tillräcklig omfattning tillsett att verksamheten nått de mål som regionfullmäktige beslutat om.

Enligt kommunallagen 5 kap 31 § ska fullmäktige inhämta förklaringar över de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen. Detta måste göras innan fullmäktige kan behandla revisionsberättelsen.

Styrelsen för NU-sjukvården ombedes därför att snarast, dock senast den 8 april 2013 lämna förklaring över revisoreernas anmärkning.

För regionfullmäktiges presidium

Kjell Nordström
Ordförande

Erstat
Ericson

Regionfullmäktiges presidium

Datum 2013-03-27

Diarienummer RS 10-2013

Arkivnämnden

Förklaring över anmärkning i revisionsberättelse

Revisorskollegiet har i revisionsberättelsen riktat anmärkning mot arkivnämnden för brister i upphandlingsrutiner, dokumentation samt förmågan att bedriva verksamheten inom givna ekonomiska ramar.

Enligt kommunallagen 5 kap 31 § ska fullmäktige inhämta förklaringar över de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen. Detta måste göras innan fullmäktige kan behandla revisionsberättelsen.

Arkivnämnden ombedes därför att snarast, dock senast den 8 april 2013 lämna förklaring över revisorernas anmärkning.

För regionfullmäktiges presidium

Kjell Nordström
Ordförande

Eusabet
Ericson